

_____ hokimligi
*maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi*

_____ maktabgacha va
*maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
tarix fani o'qituvchisi*

_____ning
*20__-20__-o'quv yilida 11-sinflar uchun
IV chorak jahon tarixi fanidan*

DARS

ISHLANMALARI

“TASDIQLAYMAN”

O‘IBDO‘ _____

20__-20__-o‘quv yili 11-sinf jahon tarixi fanidan IV chorak
taqvim mavzu rejasi

№	O‘tiladigan mavzular rejasi	Nazariy soat	Dars o‘tkazish muddati	Dars o‘tkazilgan sana
1.	Ko‘rfaz arab mamlakatlari	1		
2.	Falastin va Isroil: Ikki xalq uchun ikki davlat	1		
3.	Lotin Amerikasi mamlakatlari.	1		
4.	Afrika mamlakatlari.	1		
5.	XX asr oxiri – XXI asr birinchi choragida globallashuv muammolari, harbiy, ekstremistik	1		
6.	XX asr oxiri – XXI asr birinchi choragida barqaror rivojlanish va etno-ijtimoiy muammolar	1		
7.	4-Nazorat ishi	1		
8.	XX asr oxiri – XXI asr birinchi choragida ilmiy- texnik taraqqiyot: Ilm-fan rivoji, adabiyot va san’at.	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ko'rfaz arab mamlakatlari

Darsning maqsadi:

Ta'limiy: 1991-yildan boshlangan davrida dunyoning ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy tizimida katta o'zgarishlar ro'y berganligi, bu davrda jamiyat hayotining barcha jabhalariga kuchli ta'sir ko'rsatgan omil ilmiy-texnik inqilobning yangi bosqichi — kompyuter-axborot inqilobi bo'lganligi, bu inqilob ta'siri ostida rivojlangan mamlakatlarda sivilizatsiyaning industrial bosqichidan postindustrial, axborot bosqichiga o'tish boshlanganligi haqida tushuncha berish.

Tarbiyaviy: jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqichini tahlil qilish va mustaqil hayotga qadam qo'yish arafasida turgan o'quvchilarga o'z hayotiy istiqbolini belgilab olish imkonini beruvchi bilimlarni shakllantirish.

Rivojlantiruvchi: jahon xalqlari madaniyatining har biri o'ziga xos noyob ekanligini, gumanizm va vatanparvarlik tamoyillari, fuqarolik jamiyati va huquqiy davlat g'oyalari asoslangan umuminsoniy qadriyatlarni anglashga ko'maklashish, jamiyat taraqqiyotining muhim qonuniyatlarini bilib olish, rivojlanishning o'ziga xos yo'llarini tushunish va istiqbollari haqida tushuncha berish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar tizimi.

II. FK-fanga oid kompetensiyalar

1.FK1- Tarixiy voqeilikni tushunish va uni mantiqiy izchillikda tushuntira olish kompetensiyasi:

2.FK2- Tarixiy manba va adabiyotlar bilan ishlash kompetensiyasi.

Darsning metodi: og'zaki (suhbat, savol-javob)

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o'zi uchun.

Nazorat: o'quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

N ^o	Bo'limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Saudiya Arabistoni Podshohligi Arabiston yarimorolining 80% hududini egallagan davlat. Unda 2025-yilga kelib, 38,8 milliondan ziyod aholi yashaydi, shundan 38% dan ortig'i chet elliklar.

Saudiya Arabistoni Amerikaning "Aramco" kompaniyasi bilan neft qazib olish to'g'risida kelishuvga erishgandan so'ng boylikning timsoliga aylandi. Tezda Saudiya Arabistonida neft konlari ishga tushib, mamlakat qiyofasi o'zgarib ketdi. Ammo XX asr oxirlarida mamlakatda beqarorlik belgilari paydo bo'lib, podshoh oilasi bir qator islohotlarni o'tkazdi. Xususan, 1990-yillari mamlakat tarixida birinchi konstitutsiya qabul qilindi, chet ellik investorlar uchun fond birjasi ochildi. Podshoh Abdulloh (Abdulloh bin Abdulaziz bin Abdurrahmon Ol Saud) davrida (2005-2015) 2005-yili mahalliy kengashlarga saylovlar o'tkazildi; podshohlik Jahon savdo tashkiloti (JST)ga a'zo bo'ldi; 2007-yili korrupsiyaga qarshi qonunlar qabul qilindi, ammo ular samara bermadi. Shundan so'ng podshoh oila a'zolariga davlat xazinasidan shaxsiy ehtiyojlar uchun foydalanish taqiqlandi (ular qariyb 22 ming kishi, shundan faqat 2 mingi mamlakat boyligini nazorat qilish huquqiga ega). Podshoh buyrug'iga ko'ra, chet ellarda ta'lim olishni istagan saudiyalik yoshlar uchun mablag' ajratildi. Podshohlikning o'zida ham podshoh Abdulloh nomidagi Fan va texnologiyalar universiteti ochilib, unda qizlarning ham ta'lim olishiga ruxsat berildi.

malika Nora al-Fayz ayollar ishlari bo'yicha vazir o'rinbosari etib tayinlandi. 2015-yili podshoh Abdulloh vafot etgandan so'ng taxtga 80 yoshli Salmon bin Abdulaziz Ol Saud

keidi. Hozir mamlakatni uning nomidan valiahd shahzoda Muhammad bin Salmon Ol Saud boshqarib kelmoqda. Mamlakatda turizm sohasini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilgan, 50 ga yaqin davlatlar fuqarolari Saudiyaga vizasiz kirishi mumkin. Saudiyada musulmonlarning muqaddas shaharlari Makka va Madinadan boshqa diqqatga sazovor joylar ham anchagina. Ular qatoriga Jidda shahrini, 1999-yili ochilgan Milliy muzeyni, 2002-yili ishga tushgan Qirollik markazi (Burj al-Mamlaka) va boshqalarni kiritish mumkin. Saudiya mintaqaning XXI asrga mos

ravishda qadam tashlayotgan yetakchi davlatiga aylandi.

O'zbekistonning Saudiya Arabistoni bilan munosabatlarini shartli ravishda ikki davrga ajratish mumkin: 90-yillardan 2017-yilgacha va 2017-yildan bugungi kungacha. O'zbekiston mustaqilligining dastlabki 25 yilida erishilgan qator davlatlararo kelishuvlar O'zbekiston Respublikasining bu mamlakat bilan hozirgi o'zaro munosabatlarini faollashtirishga asos bo'lib xizmat qildi. 2017-yildan so'ng ikki tomonlama aloqalar, ayniqsa, iqtisodiy hamkorlik jadal rivojlanish yo'liga kirdi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 2022-yil avgustda Saudiya Arabistoniga qilgan davlat tashrifi doirasida energetika va neft-kimyo sohasidagi sheriklikni kengaytirish ikki tomon uchun ham manfaatli ekanligini ta'kidladi. Bugungi kunda "ACWA Power" kompaniyasi bilan jami 2 milliard 600 million dollarlik yirik energetika loyihalari boshlangan. Kimyo tarmog'ida "SABIC" kompaniyasi bilan sheriklik istiqbolli ekanligi aytilmoqda. Birlashgan Arab Amirliklari (BAA) 1971-yil 2-dekabrda Abu Dabi amirligining shayxi Zoid bin Sulton Ol-Nahayon tashabbusi bilan tashkil topgan. BAA yettita — Abu Dabi, Dubay, Sharja, Ajman, Umm ul-Qayvayn, Ras ul-Xayma va Al-Fujayra amirliklaridan iborat. Mamlakatdagi neft boyliklarining 95% i Abu Dabi, 5% i Dubayga tegishli. Faqat shu ikki amirlik mamlakat qonunchiligidagi muhim masalalar bo'yicha qarorlarga veto qo'yish huquqiga ega. BAAning 85% aholisi migrantlardan iborat bo'lib, ular davlat boshqaruvidan boshqa barcha sohalarda ishlaydi. BAA fuqarolari, asosan, davlat boshqaruvi tashkilotlarida faoliyat yuritadi, boshqa ma'lum bir qismi o'z biznesiga ega. Mamlakatda ta'lim (oliy ta'lim ham) bepul. Birinchi kursni faqat "a'lo" baholarga bitirgan talabaga universitet ma'muriyati dunyoning istalgan eng yaxshi universitetlarida o'qish huquqini beradi va xorijga borish-kelish, yashash hamda kontrakt pullarini to'lashni o'z zimmasiga oladi. Xorijga o'qishga ketgan talabaga har oyda 2000 AQSH dollari miqdorida stipendiya to'lab boriladi. BAAda barcha tibbiy xizmatlar va dori-darmon bepul. BAA fuqarosi chet elda davolansa, u davlat tomonidan moddiy qo'llab-quvvatlanadi. BAAda turizm rivojlangan. Mamlakatning turistik poytaxti Dubay shahri hisoblanadi. 1999-yildan amirlikda baland binolar qurish avj oldi. Bu jarayon 39 qavatli Dubay Xalqaro savdo markazini qurishdan boshlandi. O'n yildan ortiq vaqt davomida balandligi 220 metr bo'lgan 39 ta bino qurildi. Hozir qurilayotgan dunyodagi eng baland — 122 qavatli "Pentominium" binosining balandligi 516 metr bo'ladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. Mirziyoyevning 2019-yil martda BAAGA amalga oshirgan tashrifi O'zbekiston — BAA munosabatlari rivojida yangi bosqichni boshlab beradi. O'zbekistondagi an'anaviy va muqobil energiya tarmoqlarini rivojlantirish uchun BAAning "Masdar" va "Mubadala Development Company" kompaniyalari 2019-yilda 10 milliard AQSH dollari miqdorida sarmoya kiritgan. Sh. Mirziyoyevning 2025-yil yanvarda BAAGA tashrifi davomida ikki mamlakat o'rtasida Strategik sheriklik munosabatlarini o'rnatish to'g'risidagi deklaratsiya imzolandi. Prezidentlar 2025-2027-yillarni O'zbekiston va BAA o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlikning yangi davri deb e'lon qildi va 2030-yilga qadar o'zaro savdo hajmini 10 barobarga ko'paytirish asosiy vazifa etib belgilandi. 1951 -yili Kuvayt amiri "Kuwait oil company" kompaniyasi bilan neftdan tushadigan daromadni teng bo'lish to'g'risida kelishuv imzoladi. Bu birozdan so'ng mamlakatning keskin

boyib ketishiga olib keldi. 1961-yilda Kuvayt to'liq mustaqillikka erishdi. 1990-yil 2-avgustda Iroq armiyasi Kuvaytga bostirib kirdi. Amir va uning oilasi mamlakatni tashlab qochib ketdi. Xalqaro koalitsiya tomonidan 1991 -yili 28-fevralda Kuvayt ozod qilindi va harbiy harakatlar to'xtatildi. Iroq agressiyasi Kuvaytni mintaqaviy xavfsizlik konsensiyasini to'liq qayta ko'rib chiqishga maibur qildi

1991-yil sentyabrda AQSH bilan harbiy hamkorlik to'g'risida 10 yil muddatga shartnoma tuzildi. 1992-yili shunday shartnomalar Angliya va Fransiya bilan ham imzolandi.

Agressiyaning iqtisodiy oqibatlari ham juda og'ir bo'ldi, S. Husayn mamlakatning asosiy boyligi bo'lgan neft konlarini yoqib yubordi. Ammo 1993-yilga kelib, neft eksportidan tushadigan daromad urushdan oidingi darajasidan oshib ketdi va 9,9 milliard dollarni tashkil qildi. Shundan so'ng iqtisodiy holat muttasil yaxshilani bordini. 1990-yillarning oxiriga kelib, neft sotishdan olinadigan daromad 13,5 milliard dollarga yetdi. XXI asr boshiga kelib, Kuvayt faol kapital eksport qilayotgan davlatlardan biriga aylandi. Kuvaytdan janubda Qatar amirligi joylashgan. Qatar 1971-yil 3-sentyabrda mustaqillikka erishdi. Qatar aholi jon boshiga daromadi bo'yicha dunyoning eng rivojlangan mamlakatlari qatoriga kiradi. Bu ko'rsatkich bo'yicha Qatar dunyoda beshinchi o'rinda bo'lib, 2023-yili YIM aholi jon boshiga 121124 AQSH dollariga yetdi. Mamlakatning asosiy boyligini neft tashkil qiladi. Ishlayotganlarning faqat 20% i Qatar fuqarolari, qolganlari boshqa mamlakatlar, asosan, Hindiston va Pokistondan kelganlar. Qatar tabiiy gaz zaxirasi bo'yicha dunyoda uchinchi, uni eksport qilish bo'yicha oltinchi o'rinda turadi. Shuningdek, u neft va neft mahsulotlari eksporti bo'yicha ham oltinchi o'rinni egallaydi. Qatar hozirgi vaqtda turizm sohasini rivojlantirishga katta e'tibor qaratmoqda. Mamlakatda Turizm bo'yicha boshqarma tashkil qilingan. Bahrayn Qatarga yaqin joyda, 30 ta oroldan iborat arxipelagda joylashgan. Bahrayn ham 1971-yil avgustda mustaqillikka erishdi. Bu yerda dunyoda eng katta neftni qayta ishlash zavodlaridan biri joylashgan bo'lib, u neft quvuri orqali Saudiya Arabistonidan keladigan neftni qayta ishlaydi. Yangi qurilgan Salmon porti savdoning rivojlanishiga ko'maklashmoqda. Tashib keltiriladigan xomashyo hisobiga alyumin erituvchi yirik "Aluminium Bahrain" ("ALBA") zavodi faoliyat yuritadi. Bahrayn mintaqadagi boshqa davlatlarga namuna bo'lishga intilmoqda. U Fors ko'rfazining moliyaviy va savdo markaziga aylandi. Chet elliklarga mamlakatda korxonalar tuzish va hatto yer sotib olishga ruxsat berilgan. Qishloq xo'jaligi ehtiyojlari uchun mamlakat hududining 5% idan foydalaniladi, xolos. Bahraynning eng katta boyligi — 360 kun quyoshli issiq havo bo'lishi va iliq dengiz, shuningdek, butun qirg'oq bo'ylab joylashgan juda katta qumloq plaj. Mamlakatda turizm rivojlanmoqda, yangi mehmonxonalar qurilyapti. Mamlakatning 33% aholisini chet elliklar tashkil qiladi. Arabiston yarimorolining eng janubiy qismida O'mon davlati joylashgan. 1996-yili sulton Qobus O'monning birinchi konstitutsiyasini imzoladi. Konstitutsiya vakillik va maslahat organi — O'mon Kengashi tuzilishini ko'zda tutdi va fuqarolarning asosiy huquqlarini e'lon qildi. O'mon aholisining 50% ga yaqini ishchi-immigrantlar va ularning oila a'zolaridan iborat. O'mon iqtisodiyoti asosini neft eksporti tashkil qiladi. Neft zaxiralarining kamayishi sababli O'mon hukumati 2016-yili iqtisodni diversifikatsiya qilish — gaz qazib chiqarishni ko'paytirish, qayta ishlash sanoati, qishloq xo'jaligi, baliqchilik va turizmni rivojlantirish rejasini qabul qildi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. Ko'rfaz arab mamlakatlari fuqarolarining ijtimoiy himoyasi qanday tashkil qilingan?
2. Yuqorida keltirilgan mamlakatlarning jadal sur'atlar bilan rivojlanishiga qaysi omillar ta'sir qilgan?
3. O'monda qabul qilingan iqtisodni diversifikatsiya qilish rejasini asosida qanday ishlar amalga oshirilmoqda?
4. Arab mamlakatlari aholisining katta qismini chet elliklar tashkil qilishini nima bilan izohlash mumkin?

V. O'quvchilarni rag'batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o'quvchilar rag'bat kartochkalari bilan rag'batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: 2020-yilda Bahrayn YIMida qishloq xo'jaligining ulushi 0,28% ni tashkil qilgan. Fors ko'rfazida joylashgan arab mamlakatlarida qishloq xo'jaligi sohasi deyarli rivojlanmaganligining sababi nimada? Javobingizni asoslang.

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Falastin va Isroil: Ikki xalq uchun ikki davlat

Darsning maqsadi:

Ta'limiy: 1991-yildan boshlangan davrida dunyoning ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy tizimida katta o'zgarishlar ro'y berganligi, bu davrda jamiyat hayotining barcha jabhalariga kuchli ta'sir ko'rsatgan omil ilmiy-texnik inqilobning yangi bosqichi — kompyuter-axborot inqilobi bo'lganligi, bu inqilob ta'siri ostida rivojlangan mamlakatlarda sivilizatsiyaning industrial bosqichidan postindustrial, axborot bosqichiga o'tish boshlanganligi haqida tushuncha berish.

Tarbiyaviy: jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqichini tahlil qilish va mustaqil hayotga qadam qo'yish arafasida turgan o'quvchilarga o'z hayotiy istiqbolini belgilab olish imkonini beruvchi bilimlarni shakllantirish.

Rivojlantiruvchi: jahon xalqlari madaniyatining har biri o'ziga xos noyob ekanligini, gumanizm va vatanparvarlik tamoyillari, fuqarolik jamiyati va huquqiy davlat g'oyalariga asoslangan umuminsoniy qadriyatlarni anglashga ko'maklashish, jamiyat taraqqiyotining muhim qonuniyatlarini bilib olish, rivojlanishning o'ziga xos yo'llarini tushunish va istiqbollari haqida tushuncha berish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar tizimi.

II. FK-fanga oid kompetensiyalar

1.FK1- Tarixiy voqeilikni tushunish va uni mantiqiy izchillikda tushuntira olish kompetensiyasi:

2.FK2- Tarixiy manba va adabiyotlar bilan ishlash kompetensiyasi.

Darsning metodi: og'zaki (suhbat, savol-javob)

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o'zi uchun.

Nazorat: o'quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

1947-yili BMT Xavfsizlik Kengashi Falastin bo'yicha rezolyutsiya qabul qildi. Unga binoan, 1948-yil 1-avgustdan Falastinda ikkita — yahudiylarning Isroil va arablarning Falastin davlatlarini tashkil qilish tavsiya etildi. 1948-yili Isroil va Falastin davlatlarini tuzish rejasini arab aholisi adolatsizdeb hisobladi va shu davrdan boshlab falastin xalqi o'z davlatini saqlab qolish uchun kurash boshladi. Bu kurash arab davlatlari va SSSR tomonidan qo'llab-quvvatlandi. Falastinliklarning kurashiga boshchilik qilish uchun Falastinni ozod qilish tashkiloti (FOQT) tuzilib, unga uzoq yillar Yosir Arofat boshchilik qildi. Ammo faqat 1990-yillarga kelib, SSSR bilan Isroil o'rtasida diplomatik aloqalar o'rnatilgach, keyin esa sotsialistik rejim barham topgandan so'ng Falastin muammosini hal qilish imkoni paydo bo'ldi. 1991 -yili Madridda Yaqin Sharq bo'yicha xalqaro konferensiyada, keyin Norvegiya poytaxti Osloda Isroil bilan FOQT o'rtasida muzokaralar boshlandi. Natijada 1993-yili Isroil va FOQT bir-birini tan olganligi to'g'risida e'lon qilindi. O'z mustaqil taraqqiyotining bir necha o'n yili ichida Isroil harbiy sanoat kompleksi nihoyatda rivojlangan mamlakatga aylandi. Harbiy sanoat kompleksining rivojlanishi metallsozlik, mashinasozlik, elektrotexnika, elektronika va olmosga ishlov berish singari boshqa turdosh sohalarning ham jadal taraqqiy etishiga olib keldi.

1990-yillardan Isroil iqtisodi jadal rivojlanayotgan mamlakatlar qatoriga kirdi. Mutaxassislarning fikriga ko'ra, bu mamlakatda haqiqiy iqtisodiy yuksalish boshlandi. Isroil xo'jaligi o'z tuzilishiga ko'ra, AQSH va G'arbiy Yevropa mamlakatlarinikiga yaqinlashdi va postindustrial modelga moslashdi. Bunday muvaffaqiyatlarga erishishda ichki va tashqi holatlarning qulayligi yordam berdi. 1990-yillari sobiq SSSRdan 600 ming kishining Isroilga ko'chib kelishi qurilish, sanoatning ayrim sohalarida jadal rivojlanishni ta'minladi. Yuqori ma'lumot darajasiga ega va moddiy imkoniyati yaxshi bo'lgan yangi immigranlar Isroilning qiyofasini o'zgartirib yubordi. Ammo Isroil tashkil topgandan beri uning bosh muammosi Falastin davlatini tuzish masalasi bo'lib qoldi. 2000-yili AQSH prezidenti Bill Klinton vositachiligida Kemp Devid shahrida Falastin muammosini tartibga solish bo'yicha muzokaralar bo'lib o'tdi. Asosiy muammo Quddus shahrini Falastin va Isroil o'rtasida bo'lib olish bo'lib, bu masalada tomonlar kelishuvga erishmadi va muzokaralar natijasiz yakunlandi. Shundan so'ng Isroil bosh vaziri Ehud Barak iste'foga chiqdi va 2001-yili bosh vazir etib Ariel Sharon saylandi. 2003-yili BMT, AQSH, Rossiya va YI vositachiligida Falastin muammosini hal qilish bo'yicha yangi "Yo'l xaritasi" qabul qilindi, ammo tinchlik to'liq o'rnatilmagan sharoitda uning amalga oshishi mavhum bo'lib qoldi. 2006-yili G'azo sektorida o'tkazilgan demokratik saylovda "Hamas" harakati g'alaba qozondi. "Hamas" Isroilni va u bilan ilgari imzolangan shartnomalarni tan olmadi. 2006-yil yozda Isroil va "Hamas" o'rtasida janglar boshlanib ketdi. Livandagi "Hizbulloh" shia islomiy partiyasi Isroilga qarshi ikkinchi frontni ochdi. Bu urush va uning oqibatida Falastinda "Yo'l xaritasi"ni amalga oshirishni to'xtatish jahon jamoatchiligi tomonidan va Isroilning o'zida ham tanqid qilindi. 2022-yil dekabrda bo'lib o'tgan saylovda "Likud" bloki g'alaba qozondi va Falastinga nisbatan qat'iy yo'nalish tarafdori bo'lgan Binyamin Netanyaxu bosh vazir lavozimini egalladi. U 1996-1999, 2009-2021 -yillari ham bosh vazir sifatida faoliyat yuritgan. Bugungi kunda Isroil rivojlangan agrar-industrial mamlakat bo'lib, iqtisodiyotda davlat sektorining roli kattaligiga qaramasdan, bozor munosabatlari ustuvor hisoblanadi. Ayni paytda ko'plab omillar sababli mamlakat iqtisodiyoti tashqi moliyaviy manbalarga kuchli bog'langan (AQSH har yili 3 milliard dollar miqdorida beminnat yordam ko'rsatadi) va uning uchun yuqori militarizatsiya darajasi xarakterli. Mamlakat texnologiya sektorini faol rivojlantirishga kirishdi. Bu harakat eksportning o'sishiga va chet el investitsiyasining jalb qilinishiga olib keldi. Ayni paytda bir qator muammolar saqlanib qolyapti. Bularga davom etayotgan arab-isroil mojarosi va falastinliklar bilan mustahkam tinchlikning yo'qligini, tashqi siyosiy holatning tangligini kiritish mumkin. Mamlakat ichkarisida ham diniy va siyosiy kelishmovchiliklar, shuningdek, iqtisodiy va ijtimoiy tengsizlik bilan bog'liq tanglik mavjud. Ayni paytda aholining turli guruhlar, ayniqsa, markaziy va chekka hududlar aholisining yashash darajasi o'rtasida sezilarli farq saqlanib qolmoqda. Falastinning G'azo sektorida davom etayotgan urushga qaramasdan, 2025-yil 13-iyunda Isroil Eronga qarshi misli ko'rilmagan harbiy operatsiyani boshladi va uning yadro obyektlari, harbiy bazalari va qo'mondonlik tarkibini bombardimon qildi. Oqibatda Eron harbiy qo'mondonligi rahbarlari va yadroviy tadqiqotlar bilan shug'ullanayotgan olimlardan bir necha kishi hamda tinch aholi vakillari halok bo'ldi. Isroil bu harakatlarni Eronning o'sib borayotgan yadroviy tahdidiga qarshi javob deb baholadi. Ammo Isroilning bu ishi javobsiz qolmadi. Eron harbiy kuchlari uchuvchisiz parvoz qiluvchi apparat (dron)lar hamda tovushdan tez uchuvchi zamonaviy raketalar bilan Isroilning harbiy va ilmiy obyektlarini bombardimon qildi, oqibatda birqancha tinch aholi vakillari halok bo'ldi. "O'n ikki kunlik urush" mintaqada tanglikni yanada oshirib, katta urush xavfini kuchaytirdi. 1993 - y i l i Vashingtonda Isroil va FOQT delegatsiyalari Falastin avtonomiyasini bosqichma- bosqich 5 yil ichida tuzish to'g'risidagi kelishuvni imzoladi. Birinchi bosqichni amalga oshirish G'azo sektori va Iordan daryosining G'arbiy sohilini FOQTning avtonom boshqaruviga berish to'g'risida bitim imzolanishi bilan boshlandi. Bu shartnoma Falastin tashkilotlarida norozilikni kuchaytirib yubordi va FOQTda bo'linish yuz berdi. "Hamas", "Jihad" va "Hizbulloh" kabi tashkilotlar faollashib ketdi. Ularturli yo'llar bilan kelishuvni buzishga harakat qildi. Shunga qaramasdan, muzokara jarayoni davom etdi. 1987-yili boshlangan Birinchi Falastin intifadasi natijasida FOQT bilan Isroil o'rtasida muzokaralar boshlanib, Oslo shahrida kelishuvimzolandi. Ungako'ra, 1994-yili Yosir Arofat boshchiligida Falastin milliy ma'muriyati tashkil qilindi. Siyosiy markaz etib Romalloh shahri belgilandi. Bu xizmati uchun Y. Arofat va Isroil bosh vaziri Is'hoq Rabin 1994-yili Nobel tinchlik mukofotiga sazovor bo'lishdi. 1995-yili FOQT bilan Isroil o'rtasida muvaqqat bitim imzolandi. Bu Falastin avtonomiyasini tuzishning keyingi bosqichi bo'lib, Iordan daryosining g'arbiy sohilidagi ko'plab shahar va qishloqlar FOQT ixtiyoriga o'tkazildi. Falastin avtonomiyasida saylovlar bo'lib o'tdi va FOQT ixtiyoridagi hududlarni nazorat qilish uchun politsiya kuchlari tuzildi. Falastinliklarga qilingan yon bosishlardan Isroil jamiyatining bir qismi norozi bo'ldi. 1995-yili I. Rabin mutaassib yahudiy tomonidan

o'ldirildi. 1996-yil yanvarda Y. Arofat boshchiligida Falastin qonunchilik kengashi saylandi. Falastin davlatini qurish jarayoni qiyinchilik bilan bo'lsa-da, davom etdi. G'arbiy sohildagi Hevron shahri ham Falastin ma'muriyati ixtiyoriga o'tdi. Shunga qaramasdan, "Islom jihodi", "Hizbulloh" va "Hamis" kabi tashkilotlar faoliyatini kuchaytirdi. "Hamis" guruhi 2005-yili Falastinga qarashli G'azo sektorida hokimiyatni egallab oldi. G'azo sektori Isroilning g'arbiy qismida, O'rtayer dengizi bo'yida joylashgan bo'lib, 1967-yilda Isroil tomonidan bosib olingan edi. 2005-yili ikki tomonlama kelishuvga binoan, isroilliklar bu hududdan chiqib ketdi. 2006-yili Y. Arofat vafot etdi. Lining o'rniga Mahmud Abbas Falastin avtonomiyasining raisi etib saylandi. 2012-yili Falastin kuzatuvchi davlat maqomida BMT faoliyatida qatnashish huquqini oldi. M. Abbasning BMT Bosh Assambleyasida so'zlagan nutqi Isroil vakillari tomonidan norozilik bilan qarshi olindi. Shunga qaramasdan, 2017-yilga kelib, Falastin davlatini 140 ga yaqin davlat tan oldi. 2023-yili Falastinning G'azo sektoridagi "Hamis" va boshqa qurolli guruhlar Isroilga qarshi urush boshladi. Urush davomida 2025-yil martgacha minglab falastinliklar va isroilliklar halok bo'ldi. BMT va boshqa xalqaro tashkilotlar, ko'plab davlatlar Isroil hukumatini tinch

aholini qirg'in qilishda ayblamoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil noyabr oyida Falastin muammosiga bag'ishlangan navbatdan tashqari Arab-islom sammitida ishtirok etib, tinchlikka eltuvchi bir nechta xayrli

tashabbusni ilgari surdi. Jumladan, Prezidentimiz Falastin — Isroil muammosini tinchlik va diplomatiya yo'li bilan hal etishga qaratilgan barcha amaliy harakatlarni to'liq qo'llab-quvvatlab, urushda jabrlangan bir guruh falastinlik bolalar va ayollarni O'zbekiston shifoxonalarida beg'araz davolashga tayyor ekanini ta'kidladi. Ushbu xayrli tashabbus ortidan O'zbekiston tomonidan Toshkent — Misr — Toshkent yo'nalishida maxsus yulovchi charter reys amalga oshirildi. Mamlakatga urush hududlarida aziyat chekkan 100 nafar falastinlik bolalar va ayollar olib kelindi. O'zbekistonga kelgan bemor bolalar va ayollar hamda ularga hamrohlik qiluvchilar endilikda davlat tomonidan to'liq tibbiy ko'rikdan o'tkaziladi va sog'lomlashtirish sihatgohlariga joylashtiriladi. Ularning hayotga to'laqonli moslashuvini ta'minlashga ko'mak berilmoqda.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. Sizning fikringizcha, Falastin — Isroil mojarosining tinch yo'l bilan hal bo'lishi uchun qanday shart-sharoitlar kerak?
2. Falastin — Isroil mojarosi faqat bu ikki xalq o'rtasidagi ziddiyatmi yoki global siyosiy kuchlarning kurash maydonimi? Fikringizni asoslang.
3. Falastin hududida savodxonlik darajasi yuqori bo'lishiga qaramay; siyosiy va ijtimoiy barqarorlikka erishilmasligining sabablari nimada deb o'ylaysiz?

V. O'quvchilarni rag'batlantirish. darsni yakunlash, darsda faol qatnashgan o'quvchilar rag'bat kartochkalari bilan rag'batlantiriladi.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Shu o'rinda biz urushda jabrlangan falastinlik bolalar va ayollarni O'zbekiston shifoxonalarida beg'araz davolashga tayyorligimizni bildiramiz.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Arab-islom sammitidagi nutqidan, 2024-yil noyabr.

15-noyabr kuni jafokash Falastin xalqi o'z milliy bayrami — Falastin Davlati e'lon qilingan kunni nishonlaydi.

Aminmanki, bu qadimiy va boy tarixga ega xalq 1967-yildagi chegaralar doirasida, poytaxti Sharqiy Quddus bo'lgan mustaqil va ozod davlatini tuzishga to'la haqlidir. Bu borada biz Saudiya Arabistoni tashabbusi bilan tashkil etilgan ikki davlat yechimi uchun global alyans faoliyatini har tomonlama ma'qullaymiz.

Falastin va Livan hududidagi mislsiz gumanitar inqirozning oldini olish maqsadida davlatlarimiz tomonidan hamda yetakchi xalqaro tashkilotlar doirasida yordam ko'lamini kengaytirishimiz lozim.

O'IBDO':

(imzo)

(sana)

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o‘zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

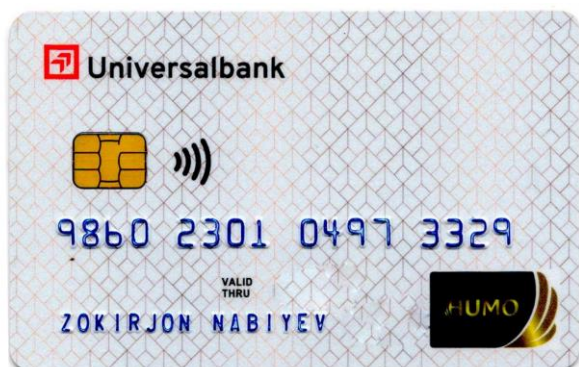
17 listdan iborat jahon tarixi fanidan 11-sinf IV chorak konspektini to‘loq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

**To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#
Plastik egasi Nabiyev Zokirjon**

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

- 1. 1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11.O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12.Psixolog hujjatlari**
- 13.Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14.Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15.Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**